

УДК 347.73

ДЕЯКІ ПРОБЛЕМИ КОДИФІКАЦІЇ ФІНАНСОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ

О. О. ДМИТРИК,

д-р юрид. наук, доц.,

*професор кафедри фінансового права,
Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого,
м. Харків*

Обґрунтовано недоцільність розробки та прийняття Фінансового кодексу в Україні, оскільки в умовах тривалого перехідного періоду, коли фінансові відносини розвиваються нерівно і стрімко, фінансова система зазнає істотних змін, а отже, і фінансове законодавство є нестабільним, кодекс не здатен виконати функції стабільного угруповання фінансово-правових приписів.

Ключові слова: фінансове законодавство, кодифікація фінансового законодавства, Фінансовий кодекс.

Докорінні зміни, що нині відбуваються в Україні, зумовлюють формування принципово нових засад правового регулювання у сфері фінансової діяльності держави та органів місцевого самоврядування. Становлення України як самостійної, незалежної держави супроводжується інтенсивним розвитком фінансових відносин, їх ускладненням, що потребує розроблення нової моделі регулювання таких суспільних зв'язків і збагачення юридичного інструментарію для їх оформлення. Названі фактори у сукупності з розвитком та вдосконаленням ринкових відносин зумовлюють бурхливий розвиток нормативно-правових актів, у тому числі й тих, що регулюють публічну фінансову діяльність. Процес удосконалення фінансового законодавства став своєрідною ознакою останніх років: прийнято нову редакцію Бюджетного кодексу України та Податковий кодекс України, виносяться рішення Конституційного Суду України, що стосуються фінансів. Це є важливим етапом розвитку регламентації оновлених фінансових відносин, який можна охарактеризувати як більш послідовний і детальний. За таких умов

на порядку денному постає проблема кодифікації фінансового законодавства, яка набуває особливої актуальності та значимості.

Отже, метою пропонованої статі є позначення певних проблем, що пов'язані з упорядкуванням численних нормативно-правових актів, які регулюють фінансові відносини, зокрема їх кодифікації. Справа в тому, що сьогодні в нашій країні відсутній будь-який законодавчий акт, який би виконував об'єднуючу роль між різними інститутами фінансового права, заклав підґрунтя для одноманітного застосування фінансово-правової термінології.

Характерно, що ця проблема властива не лише для України. Вочевидь, вона наявна й у Російській Федерації. Так, Г. В. Петрова відзначає: «Податковий кодекс РФ побудований за одним принципом, тоді як Бюджетний кодекс РФ – ґрунтується на інших критеріях. Валютне законодавство більшою мірою орієнтоване на Устав Міжнародного валютного фонду. Банківське законодавство, зокрема його публічна частина, у якій йдеться про банківський контроль, систему фінансових інститутів, взагалі підпорядкований якимось міжнародним стандартам... Що стосується валютних відносин, то тут зовсім інший концептуальний підхід, закладений у валютному законодавстві, порівняно, наприклад, з Бюджетним кодексом РФ. Інша система фінансових санкцій, інші підходи до розуміння контролю, повноважень фінансових органів» [13, с. 34-35]. З такими зауваженнями неможливо не погодитися, оскільки ті ж самі тенденції наявні й у нашій державі. Така розрізненість, далі розмірковує Г. В. Петрова, «призводить до того, що ... фінансові відносини, виступаючи єдиним ланцюжком, не мають цілісного концептуального характеру, що дестабілізує загальну фінансову дисципліну» [Там само]. І. В. Рукавишникова теж констатує, що система чинного фінансового законодавства не має єдиного конститутивного нормативного акта, що, безумовно, негативно позначається на ефективності правозастосування [17, с. 19]. На жаль, немає такого нормативно-правового акта, що виступав би системоутворюючим, і в Україні.

Говорячи про побудову оптимального співвідношення фінансів і права,

С. В. Запольський цілком обґрунтовано відмічає, що цьому процесу могло б сприяти подальше наближення єдиних теоретично, але існуючих окремо підгалузей фінансового права, податкового, бюджетного, емісійного права [5, с. 19]. Ми цілком підтримуємо твердження цього вченого, що недоцільно одного і того ж суб'єкта розглядати і як платника податків, і як отримувача бюджетних коштів, і як реципієнта грошової емісії, і як вкладника та клієнта банку. Принципово, що всі названі (і багато не вказаних) статуси за своєю сутністю є складовими єдиного комплексу прав і обов'язків суб'єкта фінансового права. Підтримання цієї єдності – основа попередження дезінтеграції фінансового права у системі права, розпаду цієї галузі на окремі частини, не поєднані єдиним предметом і методами правового регулювання, наскрізними, єдиними для всіх інститутів і підгалузей принципами і юридичними категоріями, тобто всім тим, з чим пов'язується єдність галузі права [Там само]. Отже, все наведене свідчить про необхідність розробки та прийняття нормативно-правового акта, у якому треба закріпити наскрізні, єдині для всіх інститутів і підгалузей фінансового права принципи, юридичні категорії і поняття. Це в кінцевому рахунку дозволить забезпечити єдність фінансового права як галузі права.

Міркуючи про вирішення цієї ситуації, деякі вчені висловлюють думку стосовно прийняття саме кодифікованого акта. Приміром, подібної думки дотримується Є. О. Алісов, який констатує, що створення такого міцного регулятора суспільних відносин як Фінансовий кодекс дозволить вирішити багато проблем фінансового законодавства [1, с. 80-81]. Дійсно, кодекс може розглядатися своєрідним «основним законом» відповідної галузі [7], який являє собою укрупнений зведений акт, що містить у систематизованому вигляді весь (або головний) масив норм і дозволяє детально регулювати певну сферу одноманітних суспільних відносин [6, с. 53; 16, с. 63]. Створення кодексів, безумовно, – один із ефективних шляхів розвитку законодавства, підвищення його рівня, узгодженості, а також вирішення проблеми ліквідації множинності актів, діючих з одного й того ж питання [9, с. 46; 12, с. 110]. Мабуть, з цим

складно сперечатися, бо кодифікація як одна із форм систематизації має величезне значення для розвитку будь-якого законодавства, у тому числі й фінансового, що здійснюється саме завдяки забезпечення узгодженості регулювання всієї фінансової системи держави.

Як слушно вказує Д. О. Білінський, при кодифікації, яка об'єднує за своїм предметом та методом правового регулювання досить численний нормативний матеріал, створюється концептуально єдине нове джерело права, яке на однакових методологічних засадах регулює переважно найбільш важливі суспільні відносини. Але, далі доречно зазначає вчений, не треба спрощувати цей процес. Йдеться про те, що кодифікації передусім підлягають ті галузі, де вже існує певна «критична» маса споріднених нормативно-правових актів, предмет правового регулювання достатньо чітко визначився, принципи правового регулювання пройшли перевірку часом. І лише тоді може з'явитися кодифікований закон, який вбере в себе всі позитивні риси попереднього нормативного регулювання і відкине ті, які виявилися хибними [2, с. 90]. Ми цілком погоджуємося з цією позицією.

Безперечно, кодекс має з'являтися не на «голому місці». На перший погляд здається, що сьогодні в нашій державі склалися всі передумови для розробки та прийняття саме Фінансового кодексу, оскільки фінансове право вже має певну «критичну» масу споріднених нормативно-правових актів, власний і чіткий предмет правового регулювання, принципи правового регулювання пройшли перевірку часом. Однак такі пропозиції навряд чи в умовах сьогодення, які характеризуються подальшим кардинальним реформуванням правового регулювання великої кількості суспільних відносин, у тому числі й фінансових, є виправданими. Фінансовий кодекс не потрібний нашій державі. Але це твердження не знімає необхідності прийняття іншого нормативно-правового акта, який би виконував об'єднувальну роль у сфері публічних фінансів, створив умови для вдосконалення чинного фінансового законодавства. На користь нашої позиції можна навести такі аргументи.

По-перше, законодавець, приймаючи рішення про розробку та прийняття

кодексу, має виходити з того, що саме змістовні та функціональні характеристики такого нормативно-правового акта, як кодекс є дуже принциповими для проведення такої роботи. На сьогодні вже набули чинності Бюджетний та Податковий кодекси України. За таких умов навряд чи Фінансовий кодекс буде здатний забезпечити однакове регулювання без певного дублювання відповідних аспектів. Більше того, він не зможе містити у собі весь масив норм, що регулюють здійснення публічної фінансової діяльності. У такому разі акт, що розробляється, не зможе ні за змістом, ні за рівнем нормативного узагальнення відповідати кодексу, який передбачає всеохоплювальність, універсальність регулювання тієї сфери суспільних відносин, якій він присвячений.

По-друге, видається сумнівною кодифікація в умовах широкого, масштабного вдосконалення правового регулювання всіх сфер фінансової діяльності в Україні. Зауважимо, що така ситуація є характерною не лише для нашої країни. Вочевидь, вона наявна й у Росії. Приміром, С. В. Запольський констатує, що прийняття Податкового кодексу РФ не вирішило низки проблем регулювання оподаткування, а навпаки, призвело до «малоприродного» пріоритету адміністративних і судових прецедентів над законодавством. Не краща ситуація в бюджетній сфері, де значна частина норм Бюджетного кодексу РФ фактично не діє, а реальні повноваження Міністерства фінансів РФ значно ширші, ніж рамки, встановлені законом [5, с. 13]. За таких умов О. О. Борзунова та В. В. Сорокін цілком резонно ставлять питання про доцільність проведення робіт з кодифікації законодавства, яке піддається зламу та оновленню. Вони замислюються над тим, чи така робота буде дійсно доцільною в умовах нестійкого, нестабільного характеру правового регулювання й самих регульованих правом суспільних відносин, у перехідні періоди [3, с. 53; 20, с. 59–61]. Відповідь, уявляється, має бути негативною. Зрозуміло, що висока динаміка сьогоденного суспільного життя здатна звести нанівець ефективність будь-якого, навіть найдосконалішого за змістом, кодексу. Орієнтований тільки на потреби сьогодення, він стане неефективним

вже завтра; і, навпаки, пристосований до реалій, що мають виникнути в майбутньому, цей закон залишиться «правовим текстом» або «літературним твором», свого роду юридичною мрією для дня нинішнього [24, с. 122].

Прийняття крупноблочних, стійких кодифікованих актів буде тоді доречним, коли будуть завершені перетворення, підсумки яких вони мають закріпити. За логікою, приймати Фінансовий кодекс необхідно після того як нормативний матеріал достатньо стабілізувався, оскільки це не лише «суб'єктивна акція», а й цілком пояснювана закономірність розвитку правової системи [3, с. 53]. Отже, стає очевидним, що у той час, коли відбувається реформування й оновлення всього масиву фінансових нормативно-правових актів, проведення кодифікації є недоречним.

По-третє, не лише завдяки кодифікації можна подолати колізії та вдосконалити фінансове законодавство. Так, у науковій літературі називаються принаймні сім форм удосконалення сучасного законодавства України: 1) обговорення проектів нормативно-правових актів; 2) узгодження проектів нормативно-правових актів; 3) експертиза проектів нормативно-правових актів; 4) державна реєстрація підзаконних нормативно-правових актів відповідними органами юстиції; 5) новелізація та ревізія чинних нормативно-правових актів; 6) скасування незаконних чинних нормативно-правових актів; 7) систематизація нормативно-правових актів [15, с. 14]. Отже, вдосконалити правове регулювання фінансових відносин можна застосуванням різних за своєю суттю засобів.

По-четверте, якщо все ж таки вдаватися до систематизації, то остання як родове поняття охоплює такі форми, як інкорпорація, кодифікація та консолідація. Систематизація може бути спрямована як на упорядкування лише форми законодавства (інкорпорація), так і форми та змісту (кодифікація), результатом якої є вибудовування єдиної системи законодавчих норм [2, с. 64-65]. Беручи до уваги попередні міркування, сьогодні доцільніше здійснити таку форму систематизації фінансових нормативно-правових актів як інкорпорація.

По-п'яте, ми погоджуємося з тими вченими, які зазначають, що нині не

зовсім зрозумілими є критерії вибору кодексу як однієї із форм законів. Немає програм кодифікації, унаслідок чого за кожним із кодексів «навздогін» готується пакет законів та підзаконних актів. Залишаються без змін численні акти, які втрачають сенс у зв'язку з прийняттям кодексів. Кодекси інколи бувають «тонкими» за обсягом регулювання, наявна відсутність єдиних принципів і методологічних підходів [21, с. 73, 75; 22, с. 3]. Так, на сьогодні в Україні не існує програми або концепції не лише кодифікації, а й взагалі будь-яких цілеспрямованих дій щодо вдосконалення всієї системи фінансових нормативно-правових актів. Тому навіть про прийняття Фінансового кодексу говорити зарано.

По-шосте, ми солідарні з О. О. Борзуною, яка, аналізуючи проблеми теорії і практики кодифікації в податковому праві, констатує, що деякі кодекси не вільні від недоліків юридико-технічного характеру, до кола яких відносяться і відсутність чітко прописаних правових механізмів реалізації таких норм. Результатом цього є те, що застосовувати норми таких кодексів на практиці доволі складно [3, с. 53]. Дійсно, в наведених міркуваннях є певний сенс. Реформування фінансового законодавства в нашій країні має фрагментарний, непослідовний характер. Про це свідчить аналіз Бюджетного та Податкового кодексів України, а також інших численних законів та підзаконних актів, що регулюють фінансові відносини. Загальні норми інститутів фінансового права мають суттєві розбіжності між собою. Кодифікація буде дієвою лише тоді, коли з обов'язковим дотриманням правил юридичної техніки будуть усуватися розбіжності між певними нормами інституційних фінансових нормативно-правових актів, завдяки чому вони стануть певною мірою узгоджені один з одним. Отже, наведені аргументи свідчать не на користь прийняття Фінансового кодексу.

Таким чином, об'єктивної необхідності у Фінансовому кодексі не існує. В умовах тривалого перехідного періоду, коли фінансові відносини розвиваються нерівно і стрімко, фінансова система зазнає істотних змін, а отже, і фінансове законодавство є нестабільним, кодекс не здатен виконати свої функції. Саме

тому кодекс не є адекватною формою систематизації фінансового законодавства України на даному етапі. Його можна розглядати як мету, якої потрібно прагнути. Без сумніву, будь-яка кодифікація є юридично-технічною відповіддю на потребу у правовій визначеності, породжену кризою джерел права, пов'язаною з безсистемним зростанням їх кількості, з труднощами досягнення усних та розрізнених правових норм, зі стрімкою законодавчою інфляцією [7, с. 114]. Поряд із тим, очевидним є той факт, що вдосконалювати правове регулювання фінансових відносин вкрай необхідно вже зараз.

Як свідчать результати проведеної систематизації українського фінансового законодавства, зокрема кодифікації бюджетного законодавства, досягти ефективного правового регулювання всієї сукупності фінансових відносин можливо лише шляхом вибору та законодавчого закріплення «однакового знаменника». З огляду на це вважаємо, що нині важливим є не прийняття Фінансового кодексу як такого чи взагалі нових законодавчих актів, які регулюють ті чи інші види фінансових (бюджетних, податкових, банківських) відносин, приміром, Банківського кодексу України, а узгодження чинної сукупності фінансових законодавчих норм між собою. Безумовно, логічним є вироблення і закріплення основних принципів щодо фінансово-правового регулювання фінансової системи нашої держави саме шляхом прийняття базового закону.

Одним із етапів на цьому шляху має стати закріплення системи джерел фінансового права, принципів регулювання фінансових відносин і фінансової діяльності, правових інститутів, основних фінансово-правових понять, властивих галузі, правового статусу суб'єктів фінансових відносин та інших найважливіших положень, що мають бути орієнтиром при ухваленні законів й інших нормативно-правових актів у сфері фінансів. Отже, йдеться про необхідність розробки та прийняття закону, який би виконував об'єднуючу роль між різними інститутами та підгалузями фінансового права. При цьому він може мати різну назву: «Про фінансову діяльність держави» або «Про публічні фінанси». Прийняття його, на наш погляд, може закласти цілу низку підстав

для подолання проблем як на стадії прийняття фінансових нормативно-правових актів, так і при їх застосуванні.

Міркуючи про необхідність розробки та прийняття закону «Про публічні фінанси», неможливо обійти увагою ще одну позицію, згідно з якою пропонується розробити й ухвалити Основи фінансового законодавства. Приміром, Ю. О. Крохіна обґрунтовує думку, що інтеграцію фінансових норм в умовах їх формування треба здійснювати у формі Основ фінансового законодавства. Одним із вагомих аргументів на користь своєї точки зору вчена вважає постійну динаміку розвитку суспільних відносин у фінансовій і особливо у бюджетній сферах, тому безперервний процес диференціації існуючих і формування нових фінансових відносин федеративного характеру об'єктивно потребує наявності частини правових норм, вільних від кодифікації. Окрім того, Ю. О. Крохіна звертає увагу на позитивну практику дії Основ законодавства у фінансовій сфері колишнього СРСР [10, с. 119-120; 11, с. 68-69]. Однак ми не згодні з такими пропозиціями вже тому, що сучасний стан розвитку фінансового законодавства свідчить про перевантаженість його великою кількістю як підзаконних актів, так і законів. А прийняття Основ фінансового законодавства, які лише вмістять у собі загально-декларативні положення, не вирішить проблему впорядкування нормативно-правових актів, якими регулюється процес здійснення публічної фінансової діяльності. Прийняття такого роду законів породжує необхідність підготовки та введення в дію нових актів, наслідком чого буде збільшення і так занадто розгалуженої системи фінансових законодавчих актів. Приймати треба фінансові закони, які наповнені реальним змістом – нормами прямої дії. Як убачається, необхідності в Основах як «первинному законодавчому регулюванні» фінансових відносин немає. Про це свідчить вже створена розгалужена система фінансового законодавства. Думається, що саме закон «Про публічні фінанси», який виконає об'єднуючу роль, здатен навести лад у правовому регулюванні фінансових відносин.

Заради справедливості треба зауважити, що думка стосовно прийняття

єдиного законодавчого акта, який би упорядкував весь комплекс відносин, що виникають та розвиваються у процесі фінансової діяльності держави та органів місцевого самоврядування, є далеко не новою. Вона неодноразово висловлювалася в наукових колах. Так, про необхідність прийняття єдиного документа, що регулює весь спектр фінансових відносин, говорили, починаючи ще з середини 70-х рр. ХХ ст., В. І. Слом та О. В. Ізмайлов [18, с. 37]. Згодом таку думку озвучила Н. І. Хімічева [23, с. 389]. На подібній позиції стоїть і О. М. Горбунова, яка вказує, на можливість такого закону урегулювати загальні принципи функціонування фінансової системи країни в цілому й простежити основні прямі та зворотні зв'язки у процесі розвитку економіки через фінанси на основі загальних економіко-політичних і правових принципів [4, с. 118–158]. У контексті важливості створення балансу між загальними законами та спеціальним законодавством, що регулює виключно фінансові відносини, говорить про необхідність прийняття пропонованого нормативно-правового акта і С. В. Запольський [5, с. 14]. Як зазначає Г. В. Петрова, актуальність прийняття такого закону підтверджується практикою інших країн. Як приклад вчена наводить Польщу, де діють акти фінансового законодавства, що регулюють формування, обіг і розподіл публічних фінансів, такі як закони «Про публічні фінанси» від 26.11.1998 р., «Про фінансову підтримку інвестицій» від 20.04.2002 р., «Про умови допустимості і нагляду за публічною допомогою підприємцям» від 27.06.2002 р., Кримінально-фінансовий кодекс від 10.09.1999 р. [14, с. 16].

Дійсно, такий закон вкрай потрібний Україні. Водночас навряд чи він має бути лише доктринальним, як говорить Ю. О. Крохіна. На наш погляд, закріплення в ньому тільки принципів правового регулювання недостатньо, це не вирішить низки проблем фінансово-правового регулювання. В означеному законі мають бути відбиті норми прямої дії, а не декларації, що дозволить забезпечити взаємопов'язане функціонування всіх ланок фінансової системи держави, реалізацію різних видів фінансових відносин. Утім зрозуміло, що принципи публічної фінансової діяльності, які є основоположними підвалинами

її провадження, безумовно мають знайти відбиття у пропонованому законі.

На наше переконання, у такому законопроекті необхідно дати визначення великому колу фінансово-правових категорій, а саме: публічні фінанси, фінансова діяльність держави, джерела фінансового права, фінансовий контроль тощо. Основна ідея такого проекту має полягати у створенні нормативної правової основи для здійснення в Україні фінансової діяльності держави і органів місцевого самоврядування. Метою законопроекту має стати створення механізмів для оперативного прийняття нормативно-правових актів, що регулюють публічну фінансову діяльність; усунення невизначеності та суперечливості правового регулювання процесів мобілізації, розподілу та використання коштів публічних фондів і вдосконалення правових норм у цій царині у зв'язку з проведенням економічних, політичних, правових реформ, зокрема адміністративної реформи, реформи податкової системи, бюджетного процесу, фінансового контролю тощо. Такий закон стане базовим актом, що буде визначати чітку нормативну основу для правового регулювання публічної фінансової діяльності в Україні.

Список літератури:

1. Алисов Е. А. Правовое регулирование валютных отношений в Украине : моногр. / Е. А. Алисов. – Х. : Консум, 1998. – 288 с.
2. Білінський Д. О. Проблеми кодифікації податкового законодавства : дис. на здоб. наук. ступ. канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 / Д. О. Білінський. – Х., 2009. – 192 с.
3. Борзунова О. А. Теория и практика кодификации в налоговом праве : моногр. / О. А. Борзунова. – М. : ЮНИТИ-ДАНА: Закон и право, 2009. – 255 с.
4. Горбунова О. Н. Финансовое право и финансовый мониторинг в современной России : моногр. / О. Н. Горбунова. – М. : Профобразование, 2003. – 160 с.
5. Запольский С. В. Дискуссионные вопросы теории финансового права : моногр. / С. В. Запольский. – М. : РАП, Эксмо, 2008. – 160 с.
6. Зивс Л. С. Источники права : моногр. / Л. С. Зивс. – М. : Наука, 1981. – 239 с.
7. Кабрияк Р. Кодификации : моногр. / Р. Кабрияк ; [пер. с фр. Л. В. Головка]. – М. : Статут, 2007. – 476 с.
8. Кодифікація законодавства України: теорія, методологія, техніка / Ю. С. Шемшученко [та ін.] ; ред. О. І. Ющик. – К. : Парлам. вид-во, 2007. – 208 с.
9. Копейчиков В. В. Питання кодифікації законодавства України / В. В. Копейчиков // Вісн. Акад. прав. наук України. – 1994. – № 2. – С. 44–51.
10. Крохина Ю. А. Бюджетное право и российский федерализм : моногр. / Ю. А. Крохина ; [под ред. Н. И. Химичевой]. – М. : Норма, 2001. – 390 с.
11. Крохина Ю. А. Рецензия. Горбунова О. Н. Финансовое право и финансовый мониторинг в современной России. – М., 2003 / Ю. А. Крохина // Финансовое право. – 2004. – № 2. – С. 68–69.

12. Олейникова С. Г. Источники налогового права : дис. на здоб. наук. ступ. канд. юрид. наук : спец. 12.00.14 / С. Г. Олейникова. – Саратов, 2005. – 197 с.
13. Петрова Г. В. Проблемы развития системы финансового законодательства: материалы научн.-теорет. конф., посвященной 75-летию ИЗиСП «Каким быть законам XXI века?» / Г. В. Петрова // Журн. рос. права. – 2001. – № 3. – С. 34-35.
14. Петрова Г. В. Финансовое право : учеб. / Г. В. Петрова. – М. : Проспект, 2009. – 288 с.
15. Погорелов Є. В. Кодифікаційна діяльність в правовій системі України : дис. на здоб. наук. ступ. канд. юрид. наук : спец. 12.00.01 / Є. В. Погорелов. – Х., 2000. – 166 с.
16. Поленина С. В. Научные основы типологии нормативно-правовых актов в СССР / С. В. Поленина, Н. В. Сильченко. – М. : Наука, 1987. – 102 с.
17. Рукавишникова И. В. Метод финансового права : моногр. / И. В. Рукавишникова ; [отв. ред. Н. И. Химичева]. – М. : Юрист, 2006. – 248 с.
18. Слом В. И. По поводу совершенствования финансового законодательства / В. И. Слом, О. В. Измайлов // Финансы. – 1976. – № 12. – С. 37.
19. Соколова Э. Д. Правовое регулирование финансовой деятельности государства и муниципальных образований : моногр. / Э. Д. Соколова. – М. : ИД «Юриспруденция», 2009. – 264 с.
20. Сорокин В. В. О систематизации переходного законодательства / В. В. Сорокин // Журн. рос. права. – 2001. – № 7. – С. 59–61.
21. Тихомиров Ю. А. Введение в российское право: моногр. / Ю. А. Тихомиров, Э. В. Талапина. – М. : ООО «Городец-издат», 2003. – 656 с.
22. Тихомиров Ю. А. Кодекс среди законов / Ю. А. Тихомиров // Право и экономика. – 2002. – № 2. – С. 3–6.
23. Химичева Н. И. Субъекты советского бюджетного права / Н. И. Химичева ; [под ред. В. М. Манохина]. – Саратов : Изд-во Саратов. ун-та, 1979. – 164 с.
24. Хохлов Е. Б. Судебные акты как источники российского трудового права / Е. Б. Хохлов // Судебная практика в российской правовой системе. – СПб. : Питер. юрид. ф-т СПбГУ, 2003. – С. 103–136.

Дмитрик О. А. Некоторые проблемы кодификации финансового законодательства Украины.

В статье приведены доводы о нецелесообразности разработки и принятия Финансового кодекса в Украине, поскольку в условиях длительного переходного периода, когда финансовые отношения развиваются неровно и стремительно, финансовая система существенно изменяется, а следовательно, и финансовое законодательство является нестабильным, кодекс не способен выполнить свои функции.

Ключевые слова: финансовое законодательство, кодификация финансового законодательства, Финансовый кодекс.

Dmytryk O. O. Some problems of codification financial legislation of Ukraine.

The article reasonably unreasonableness development and adoption of the Financial Code in Ukraine, as in a long transition period when the financial relations are developing rapidly and unevenly, the financial system is undergoing significant change, and hence the financial legislation is unstable, the code is not able to perform the function of a stable group of financial legal requirements.

Key words: financial legislation, financial law codification, Financial Code.

Dmytryk O. O., Doctor of Legal Sciences, Docent, Professor of Financial Law Department, Yaroslav the Wise National Law University, Kharkiv

An extended abstract of a paper on the subject of: «Some problems of codification financial legislation of Ukraine»

Problem setting. Radical changes, currently taking place in Ukraine, cause the formation of new principles of legal regulation in the sphere of public finance activities. The formation of Ukraine as a distinct and independent state is accompanied by intensive development of financial relations, their complication, which requires development of a new model of regulation of social relations and enriching legal instruments to design them. Factors mentioned above, together with development and improvement of market economy lead to rapid development of legal acts, including those governing public financial activities.

Recent research and publications analysis. Some aspects of the subject investigated in the article were under consideration of the following researchers: L. K Voronova, M. V. Karaseva, M. P. Kucheryavenko, I. V. Rukavishnikova, E. D. Sokolova, O. I. Khudyakov and others.

Paper objective. Proposed paper objective is to highlight certain problems related to ordering numerous legal acts regulating financial relations, and in particular their codification.

Paper main body. The process of financial legislation improvement became a kind of a sign of recent years: new version of the Budget Code of Ukraine and the Tax Code of Ukraine were adopted, the Constitutional Court of Ukraine handed down series of decisions concerning public finances. This is an important step in the development of updated regulation of financial relations that could be described as more consistent and detailed. Under these conditions, there is a problem of financial legislation codification on the agenda, which is of particular relevance and importance.

It is pointed out that today our country lacks any legislation that would play a combining role between the institutes of Financial Law, lay the grounds for uniform application of financial legal terminology. The accent is made on the

necessity of development and adoption of a legal act, which should fix the cross-cutting, common to all institutes and sub-institutes of Financial Law, principles, legal categories and concepts. This ultimately will ensure the unity of Financial Law as a field of law.

Conclusions of the research. It is argued that current objective necessity in the Financial Code does not exist. In terms of a long transition period when financial relations are developing rapidly and unevenly, financial system is undergoing significant change, and hence financial legislation is unstable, such a code is not able to perform its functions. That is why codification is not an adequate form of systematization of financial legislation of Ukraine at this stage. It can be viewed as a goal to be strived for. At the same time, it is an obvious fact that improving legal regulation of financial relations is essential today.

Key words: financial legislation, financial relations, regulation, Financial Law, codification.